

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին 4. Պոստը եւ գաւառաց համար 6 մէկիս
Վեցամսեայ 3
Ծանուցման տողը մէկ անգամի
համար 2 դուրս է. առեկի ան-
գամներու համար սակարկութիւն
կը լինի:

ՕՐԱԳԻՐ

ԱՂԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Լրագրոյ վերաբերեալ համակ եւ
այլ գրութիւն պէտք է ուղղել Մ.
Յ. Մէլիքեան, Պոստը Ալի ձառ-
նարի 20 Տ. ձիւղիկեան է-
նիկի տարածքը:

ՏԼՐ Ե. ՏՅՈՐԷՆ Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

20 յուլիս

Խմբագիր Բ. ՊԱՅՄԱՆՔ

Կ. ՊԱՆԿՍ 51 ՀՈՍՏԵՄԲԵՐ

ԱՂԳԱՅԻՆ ՎԱՆՈՐԱՅԻՐ

Մեր չորս տարեայ յարգելի
աշխատակիցներն իրենց խորհրդա-
ծախիւմն աւարտելով չեն մոռնար
ընտել չորս տարեայ նուիրական
մանքերն ու նորոգութիւնն: Այս
մանքերն իրենց նուիրական
թիւմը ու կարեւորութիւնը այն
անգոր կը բռնեն ի հոգին չորս տա-
րեայ մէջ, ինչ որ են իմ երեսն աշ-
տար օտար աղգող նկատմամբ իրենց
ամենաբարձր կրթարարներն ու հա-
մարտակիցներն: Հին տունն (գին-
եթ գար աստ) մեր վանքերը
մեր աղգի նկատմամբ ճիշդ այս
միջակայ տեղին, և չորս տարեայ
քաղաքական և կրթական համա-
ւորութեան անձնակազմը կողմնա-
նայտեայ, այդ տարեայ չենք
բուն կը պարտեն իրենց բարձր ձեռ-
քերը: Եթէ քիչ մ'աւել տանք
մեր հետադարձութիւնն ու անհրաժեշտ
մը նկատենք օգնեցարու պատմա-
թիւմն վրայ, կը տեսնենք որ, այդ
ամենամեծ ի պարագային, յարմար
գրական աշխատքը իր նորոգութեան
միջակայ տեղին չեն անցած, չորս
տարեայ իրենց մեծ յաղթանակ
կը տան իւր դրացի աղգող դր-
կան վիճակին վրայ, ոչ այդպէս
վանքերն են չորս տարեայ այդ տա-
րեայ, ինչպէս այսօր յատկապէս
աղգող բարձրագոյն կրթարարները
մի և նոյն աղգող համար:

Երբ մէկը որ բաւական կար-
գութիւն ունի այնու իրական հա-
տառութեան անցիկ և ներկայ
վիճակի մէջ համեմատութիւն մը
կազմելու, ու այս խնդրով քիչ մը
ուղղել յոյժանքն, շատ ցոյց տալ և
հշտապէս օրգոյնաւորել երթակա-
ցութեան մը կը յանգնի: Աղգողին
օրով երկրորդ կարգաւորութեանն ու-
նեւորդ չէ յիշեցնել յոյժանքն ան-
ուսման, քանի որ մենաստաններ
որոնք բոլորովին իրենց կողմն հա-
կադակները կը կողմնեն, մանա-
ւանդ անոնք որոնք վերջին տարե-
ման անկերպարանութեան կը
մտնեն:

Մօտեմ Ս. կարապետի հաշա-
կա որ մենաստանն ու խախտ
բարեկամ մ'այն նկարագրով իմ
կը բերէ ինձ այդ հորակալ հա-
տառութեան նկատմամբ զոր իբրեւ
չորս և իբրեւ մարդ ամբողջովին
տոտ զետեղել անգեղ համարելով,
միայն քանի մը աղգող այս մասին
ընթերցողացս դադարաւոր տալը
պարտք կը համարիմ:

«Ս. կարապետը, կը գրէ բա-
րեկամ, մեր նախնեաց այն նու-
րանքն ու հաշակաւ որ վայրը գինը
այսերոյ չորս տարեայ մէջ կ'արթն-
նան այն մեծամեծ յիշատակա-
թիւմը, որք դարձրու ներքին կը

ննջեն, ու կը կենդանանան հոյ տա-
րեայ մէջ այն հաշակաւ, որն որ
յատուկ է ամեն անհատի մ'իրեւ-
տող, մանաւանդ կրթական աղգ-
ող պարմանալու: Երբ հաշակաւ
այդ տարեայ վայրին, ու աշխարհ
հաշակաւ, հաշակաւ իման հոյա-
կալ կ'անդգնեն, ոչ գիտէ իմ
ինչեք կ'ողջային ինչ ու կ'երթնան
որպէս յիշատակութեանն աղ-
կը գեղեցիկ սիրտ, և ինչ կը մտա-
ծէ իւրովի: Սակայն նոյն տես
որովի բարեկամ, երբ գնացի մո-
տեցող, անոյ ու շօշախեցի աղ-
բարձր հաշակաւ իման նիւթա-
կան չենք ու համեմատեցի գոյն
բարեկամին, շատ տխուր համե-
մատութեան մը մէջ գտայ գոյն:
Արդ, հաշակաւ որ վանդ մէջ տը-
շտալ որ հոյեց, ինչ դադարաւոր
և ինչ հաշակաւ կը ծառայէին, հա-
կաւոր իրենց կողմն, ամեն որ
իր կողմն կը բաշէ, և գիտէ իմ
ինչպէս կ'աղանակէ մեր հաշակաւ
թիւմը, «անտէր գլուխ, իմեմաշ
ամենի» մէջ գտ, զոր ամեն պո-
տարեայ հոյ հոյ, և հոյ պէտք չէ
վարէ: Մենք այս վանդ մ'աղա-
նութեան նկատմամբ անձնակազ-
մն ու ինչ յոյժանք կը գրէ բարե-
կամ, աղգող հաշակաւ, շատ
բարեկամն ունենալ, իմ արմա-
նէն վեր հարաւորեցին գեղ, աւ-
կայն այս մասին աղ իրենց հաշակ
անէին, բայց ի երկու վարդապետ-
ներէ, մնացածներուն նկատմամբ
գրեցած դադար իմ իմեմաշ
երբեք չեմ կ'ընար չորս տարեայ: Եթէ
իմ ձեռք լինէր մի գերեզման
թիւմ, այնպէս որ կարենային ևս
այդ վարդապետաց աստեղ այնպէս
ինչպէս կը վարդապետ ևս, անտէր
ամբողջը (բայց ի երկուքէ) վանի
մօլը որ իմ իմեմաշ տալիս ինչ կը
նեն հոյ այդ պարագային հոյեց
ու հաշակաւ չորս հոյեց: Ուտե-
լանք, հոյեց, իմեմաշ, մեկը իմ
խաճկութեւն ու վանդ իմ բարեկա-
մն և իմ իմեմաշ չորս տարեայ:
Այն բարեկամ մեր հոյեց կո-
ւտած դադար, որոնք, ուր կը
մնայ անանձնակազմութեան գործ-
ընդ կ'աղանակէ գիտ իմեմաշ մի տար
այդ վանդ տալու իմեմաշ վերջը
չորս տարեայ յիւս:

Այսպիսի անտէր անգեղութիւն
ներով կը վերջանան բարեկամ իւր
յիշատակութիւն մի օրինակը, զոր
յատկապէս ինձ յանձնած է, հա-
պարակեալ ինչ յանձնար. ևս իմ կող-
մն այս մասին բարեկամն ուրիշ
տալի իմեմաշով, աղգողին կեդ-
րանական Պատկառելի վարդապետ
և վանդ ինչ խորհրդով խորին ու-
շտալութեան կը յանձնարարեմ
այսպիսի կարեւոր չենք երբ և հա-
տառութեան վրայ մտածելը, որոյ
վիճակն աւելի ցոյց տալ և իմեմաշ
ամբողջ տան վանդ ինչ, խորին

ուսեմայ (Պոյտեմ) Ս. Կանիկ
Թէպալ վանքի և Բաղէշի հաշակ-
գի մէջ գտնուող բարձր մենաստան-
ներու կապու թիւմը:

Բաղէշ

ԱՄՏԵՐԿ

ՊԱՂԱՔԱՅԻՆ

ԱՂԳԱՅԻՆ ԵՒ ԵՂԻՊՏՈՍ

Անդրապատ Բէլ-Մէլ-Կաղէթ լը-
րագրող կը կարծէ իմէ, Լորտ Երդ-
պալը Երդպալուն Անդրապատ
գործած է սա տխուր համեմատ
թիւ: Անդրապատ կողմէն որ և ինչ
անգործութիւն մ'ընելու յեղա-
տոս աւանդ Յարապալ կոնիկ
հաշակութեան:

Դիւրին է բոլ իմէ, կը յար-
անգը իմեմաշ, պէտք է հոյ աշ-
խարհապատ իման մը հաշակաւ
թիւմը յեղապատ. այս աշխարհա-
պատ իման հաշակաւ կը լինէր, և
թիւ մօլա վրայ մեր գերեզման
թիւմը պահած ինչեք: Բէլ-Մէլ-
Կաղէթ տալ կ'ընէ իմ իմեմաշ
թիւմն Լորտ Երդպալուն բար-
եկամն յաղանցաւ Անդրապատ
այնպէս զոր իման անհատական վի-
ճակին վրայ, իմեմաշ գործող նա-
խարարութեան այժմ կ'ընայ վա-
նի նպատակաւ քանի մը վրայ,
իմէ գրեմաւոր վարկ մը ինչոք
իւր նախկին աղգողութիւնը տալու
համար Մեծն Բրեմանայ, մինչեւ
կ'աղանակէ աղեւորած ժամանակ
Լորտ Երդպալուն իբրեւ մօլային
գործող նախարար կատարեալէս
գիտէր իմէ, այս վարկ պիտի մեր-
ժուէր խորհրդաւորեցէ:

Արդ ինչպէս կ'ընար, — կը հա-
յընէ Բէլ-Մէլ-Կաղէթ — այնպիսի
կ'աղանակէ աշխարհապատ իման
մը յանձնարարել, որ ապարկ
կարգաւ Յարապալ: Դիւրին իմէ ոչ
շատ բաւական իմեմաշ իմե-
մաշ մեր մարտանաւերը զինելու և
ոչ ալ վաւոր, մեր իմեմաշ իմեմաշ
լրանելու, իմէ մեր նաւահանգիստ-
ները բայց են որ և է յարձակման
առջեւ, և իմէ չեն պաշտպանուած
մօլաւորած իմեմաշ իմեմաշ, իմէ
մեր ամուսնի միմեմաշ իմեմաշ
նախարարի կ'ընէ և իմէ վերջապէս բա-
ւական իմեմաշ ուղեւորին շրջիկ
նաւեր չենք ի պաշտպանութեան
մեր վաճառականութեան:

Անդրապատ իմեմաշ իւր յոյ-
ուածը կ'ընդաւանդէ բարեկամ, և
թիւ Լորտ Երդպալուն այս տալի
վաղեցունէ Անդրապատ ծառայող
թիւմն աւելցնելու համար հարկ ե-
լած վարկերը չենք իմեմաշ, արժանի
պիտի լինի պատմութեան մէջ դա-
տապարտուելու, իբրեւ այնպիսի
մօլային գործող նախարար մը, որ
թերացած է իւր պարտականու-
թեան մէջ, և երկրին տալահով:

Իման վնաս է հաշակաւ անտէր-
թիւմ իմեմաշ և միմեմաշ ան-
ձնահաշակութեան:

ՊԱՂԱՔԱՅԻՆ ԲԱՆԴԱՐ

Խաղաղ Միլիթեր լրագրող կը
մանուցանէ իմէ, Պալիարական բա-
նակին կազմակերպութիւնը վերջ-
նապէս աւարտել է: Այս բանակ
ու զորադուրէ պիտի բաղկանայ
իւրաքանչիւրն երեք վաշտէ կազ-
մեալ: Խաղաղութեան ժամանակ
մէն մի վաշտի զորաց թիւն 700 հա-
զի պիտի լինի հանգերձ սղայիւր
խաղաղութեան պատճառաւ: Գին-
ւորական երաժշտաց խումբերը շը-
ջուած են: Զորագնդաց հրամանա-
տարութիւնը Ռուս սղայի պիտի
յանձնուի: Իսկ վաշտերուն հրա-
մանատարութիւնը մատաւր Ռուս
և մատաւր Պալիար սղայի պիտի
յանձնուի: Մէն մի վաշտ 4 գո-
մարտակէ պիտի բաղկանայ, որոյ
սղայը միայն Պալիար պիտի լինի:

ՌՈՒՍ ՕՐԹՈՏՈՐՍ Ի ՊԱՂԱՔԱՅԻՆ

Բեդրապալին Նուրի Թան լրա-
գրող հաշակաւ մանրամասն տեղե-
կութիւնները կուտայ Պաղեստինի
(Երթապալ) Բեդրապալին անդա-
մայ ընդհանուր մօլային վրայ, որ
այս վերջին օրերու գոմարուցաւ:
Երթապալին Սերգիոս մեծ
գործին նախագահութեան և ի
ներկայութեան կայսերական դեր-
պատանի անդամայ ոմանց, ինչ-
պէս նաեւ հանրային կրթական նա-
խարարին, Ս. Սինդուր անդամայ և
քանի մ'արեւելիկ սղայ:

Ընկերութիւնը 875 անդամներ
կը բաղկանայ և 201,000 բաղկի
դրամագրու մ'ունի, որոյ 80,000
անձաւորէն է: Վարդապետը ման-
րամասն տեղեկութիւններ հաղոր-
դեց ժողովին՝ Երթապալին մէջ Յի-
սուսի յարութեան տաճարին մօտ
կատարուած հաշակաւ պեղ-
մանց, ինչպէս նաեւ այս քաղաքի
աշխարհապատ քաղաքին վրայ,
որ կը պատրաստուի այս պահու:
Յետոյ Տոքթ. Լիւիսիէ պատճառիկ
տեղեկութիւններ տուաւ ժողովին՝
երթապալին գնացող աղքատ ու-
սուորաց վիճակին վրայ, որք զի-
րենք վաղեմայ Ռուսական ընկե-
րութեան շողեւանայ մէջ յանձնա-
նաւորու անդ չեն գտնել, և ի-
Պոստը մէջ ալ պատրաստան մը
չկայ պատեր ընդունելու համար:
Երթապալին մէջ ևս 800 ուսումնա-
րաց համար միայն պատրաստա-
կան, և յանձնաւոր կը պատահի որ
մինչեւ 3,000 ուսումնաւոր ի միտն
կը գտնուին յիշատակէ հիւանդ-
չեն կ'ընար ըստ արժանի ինտա-
ուի, երբ Ռուս քաջանայ չեն
բաւեր ուսումնաւորաց հոգեւորական
պատկից, և վերջապէս բաղձային
որ պատրաստուին Ուսումնական լեզ-
ուաւ մատուցելու գէթ ամբողջ մի
անդամ Գործութեան տաճարին մէջ:

ՀԱՅԿԱՍՏԱՆԻ ՔԱՆՈՒՆ
Տ. Տ. ՆԵՐՍԵՍԻ
Ս. ԱՐԲԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ
ՊԱՏՐԻԱՐԿԻ ԶԱՅՈՑ
ԹՈՒՐԿԻՈՅ

Երէկ առաւօտ Մայր եկեղեցւոյ, ինչպէս նաեւ մայրաքաղաքի բոլոր եկեղեցեաց զանգակները տխրաձայն հնչել սկսան, մինչ ժողովուրդը դուռնաբացելով կը դիմէր ի Մայր եկեղեցի՝ վերջին անգամ մ'ալ իւր յարգանքը մատուցանելու իւր սիրեցեալ Պատրիարքին նշխարաց։ Առաւօտուն ժամ Յին սկսան թաղման աղօթքները մերթ դադարին և մերթ գերեզմանին փայլ։ Ժամ 4ին Հոգեւոյս Սրբադանին դադարը միջին եկեղեցին բերուելով բարձրաւանդակի մը վրայ դրուեցաւ ի տես ժողովուրդեան։ Դադարն եպիսկոպոսական զգեստներով, թագով, ազնիւ ցփսփներով և նուիրեալ պըսակներով զարդարուած էր, և բոլորիքը դրուած էին սեւ շղարշով պատած կերոններ։ Եկեղեցւոյ բոլոր շահերը վառուած էին, և տոնաբար շքեղ երեւոյթ մ'ստացած էր, մինչ ներկայից դիմաց վրայ կատարեալ տխրութիւն դրոյնուած էր։

Այս միջոցիս Ազգ. ժողովն ալ՝ Ս. Խաչ եկեղեցւոյն մէջ յարտատուր նիստ դուրսբերելով, յանկայտ կ'ունենային իւր ատենապետ Տիգրան էֆ. ի բանախօսութիւն, յաւարտ որոյ երեսփոխանք գլխաբաց կարդաւ միջին տաճարն երթալով, մի առ մի համբուրեցին Հոգեւոյս Սրբադանին Ս. Անն, և յանուն Երեսփոխանութեան երախտագիտական պատիւ մը դրին դադարին վըրայ, որոյ շուրջը շղթայ մը կազմեցին։ Այս պահուս եկեղեցւոյն մէջ խոր լուռութիւն մը կը տիրէր։ Պատրիարքական նախկին փոխանորդ և Հոգեւոյս Ներսէս Սրբադանի ձեռնասուն Գեր. Տ. Յովհաննէս աւագ քահանայ Ս'կրեան՝ դադարին քովը կեցած՝ դառնադինս կ'արտասուէր, ինչպէս նաեւ Նիկոմիդիոյ առաջնորդ և Հոգեւոյս Սրբադանի ձեռնասուն Գեր. Ստեփան Ծ. վարդապետ Յովակիմեան Եալովայէն յատկապէս մայրաքաղաք եկած լինելով, դադարին քով կ'արտասուէր։

Ժամ 5 1/2 ին երեսփոխան Պատրիարք Ամեն. Եպիսկոպոս Սրբադան, Գեր. Խորեն Արքեպիսկոպոս Նարեկ և Գեր. Մատթէոս Եպիսկոպոս իզմիրեան, Եպիսկոպոսական զգեստիւք, թագ ի գլուխ և դաւադան ի ձեռն, բաղմամբիւ վարդապետաց քահանայից և երգեցիկ մանկանց հետ դադարը շրջապատելով, սկսան թաղման վերջին աւարողութիւնները կատարել, ի վերջոյ շուրջապատելով քահանայք դադարը վերցնելով՝ թափորով և տխրազգեցիկ շարականներով գէպի գերեզման առաջնորդեցին։ Երեսփոխանք՝ պսակները ձեռքերնին

բռնած կը հետեւէին դադարին, Գերեզմանին վրայ տաղարկան աղօթքները կարդացուելէ յետոյ, հոգեւոյս Սրբադանին մարմինը կրող անուկն Երեսփոխան Պատրիարք Եսայի Սրբադանէն նուիրեալ ծաղկեայ փիղնի մը մէջ պատառուելով, ի գերեզման ամփոփեցաւ, զոր կընքեց Եսայի Սրբադան։ Յետոյ նուիրեալ պսակներով զարդարուեցաւ գերեզմանն, որուն գլխուն և ոտքին վերեւ երկու կերոններ դրուեցան։

Եկեղեցւոյ մէջն ու բակն անհամար ժողովուրդ խռնած էր, և մայրաքաղաքիս հեռաւոր թաղերէն երեւելի ընտանիքներ եկած էին թաղման հանգիստն ներկայ դրուելու։ Ներկայ էին նաեւ Հանգուցեալ Սրբադանին երկու սիրտուն եղբայրներն, աղգականներն և բարեկամներն։

Առաւօտէն մինչեւ երեկոյ ժողովուրդն յաճախեց ի Մայր-եկեղեցի ի տես Հոգեւոյս Սրբադանի գերեզմանին, այնպէս որ կրնանք ըսել թէ Մայր-եկեղեցին կատարեալ ուխտատեղի մը դարձած էր։

Երէկ Բագուի Հայ հասարակութեան, Կայսերական Լիւէի հայ ուսանողաց, և Կայսերական առևտրական վարժարանի հայ ուսանողաց կողմէ շքեղ պսակներ դրուեցան Հոգեւոյս Սրբադանին դադարին վրայ, ի ձեռն յատուկ պատգամաւորութեանց։ Մինչեւ այսօր Ն. Սրբադանութեան գերեզմանին վրայ դրուած մեծ և փոքր պսակաց թիւն 70էն աւելի է, որոց մէջ յիշատակութեան արժանի են Տիգրիս Զարիֆի, Բերայի, Գառնի, Մոսկովայի, Միտայեալ և Ասիական ընկերութեանց պսակներն, որոց իւրաքանչիւրը 10, 15, և մինչեւ 20 ոսկի արծողութիւն ունին։

Մայրաքաղաքս բնակեալ Տիգրիսի ազգայնաց կողմէ երէկ պատգամաւորութիւն մը Ազգ. վարչութեան ներկայանալով, ինքեց որ Տիգրիսի նորակառոյց վարժարանը Ներսիսեան անուամբ մկրտուելու արտօնութիւն տրուի։

Յայտնի է թէ Վեհ. Սուրբանէն առ Ներսէս Սրբադան ընծայեալ տան մեծ մասն Ազգ. Հիւանդանոցի և Տիգրիսի Էֆէֆ լինելով, սնունց ինկած է։

Ազգային և օտար լրագիրք ու մանք ծանուցին թէ, ազգային երեւելիները խնդրեցին որ Ներսէս Սրբադանի մարմինը դնուի (մամեա), բայց եկեղեցական դատը թոյլ չէ տուել եղբր։

Մեր ստոյգ տեղեկութեանց նայելով, դուռնու խնդր չէ ծագած, այլ միայն բժշկական դիտահատութիւն կատարելու, և Երեսփոխան Պատրիարք Տ. Եսայի Սրբադան ըսեր է թէ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ մէջ սովորութիւն չկայ եկեղեցականի մը մարմինը դիտահատութեան ենթարկելու։

Հոգեւոյս Ներսէս Սրբադանի յուղարկուելութեան կարգադիր մասնախումբն երէկ խմբովին Երեսփոխան Պատրիարքին ներկայանալով, շնորհակալութիւն յայտնեց այն մեծարանց համար, որովք հաճած էր պատուել Հոգեւոյս Սրբադանին թաղման հանգիստն, անձամբ նախագահելով։

Մայրաքաղաքիս եկեղեցեաց մէջ շաբաթ մը յատուկ պատարագ պիտի մատուցուի վասն հոգւոյ Հոգեւոյս Ներսէս Սրբադանի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

— 0 —

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Ինչպէս կանխաւ ծանուցուած էր, երէկ յետ թաղման արարողութեան, ժամ 7ին խառն ժողովն ի նիստ դուրսբերեալ Տեղապահ մը ընտրուելու համար։

Ազգային երեւելեաց կողմէ Սերովբէ էֆ. Կիւլպէնկեան, Աբիլ էֆ. Ունճեան, Մկրտիչ էֆ. Լաւան, Խաչիկ էֆ. Կամարաւան և Տիգրան էֆ. Կիւմիշեաններն խառն ժողովոյ ներկայանալով, խնդրեցին որ ինչ առաջ յետաձգել Տեղապահի ընտրութիւնն ի նշան սգոյ։ Վսեմ. Սիմոն պէյ յայտարարեց թէ, վարչութեան վիճակը խիստ փափուկ է, թէ ամենակարեւոր խնդիրներ անշոյժ կը մնան, և մինչեւ իսկ իշխանապետի գործողութիւնը չեն կրնար կատարուիլ։ Պատրիարքական կնիքները ջնջուած լինելով, և անյապաղ տնօրինութիւն մ'ընելու ստիպողական հարկը բացատրեց։ Պատգամաւորք՝ այս բացատրութեան դուրս լինելով մեկնեցան։

Ապա խառն ժողովը խորհրդակցիլ սկսաւ Կրօն. ժողովոյ Ատենապետ Սրբադանին կողմէ Հոգւոց մ'արտօնանուելէ յետոյ, ժողովն, յետ երկար վիճարանութեան, անյապաղ Պատրիարքական ընտրութիւն կատարել տալու ստիպողականութիւնն որոշեց։ Իսկ թէ մինչեւ ցընտրութիւն Պատրիարքի ինչպէս պէտք է գործելը վարել, այս կէտն որոշելու համար Բաղ. և Կրօն. ժողովներն առանձինն նիստ ըրին։ Կրօն. ժողովոյ 14 անդամոց 13ը ներկայ էին, և մին՝ Տաճատ վարդապետ Ոսկանեան՝ իւր ծնողը տեսնելու համար օր առաջ Ատաբաղար դնողած լինելով բացակայ էր։ Բաղ. ժողովոյ ներկայ անդամոց թիւն էր 9։

Կրօն. ժողովն իւր առանձին դուռնաբաց մէջ, յետ խորհրդակցութեան, միաձայնութեամբ հետեւեալ բանաձեւը ստորագրեց և ներկայեց Բաղ. ժողովին, որ նոյնպէս միաձայն հաւանութեամբ ընդունելով, ստորագրեց վայն։

Կրօնական ժողովս ի նկատ առնելով որ ի 1869 ամի այն ժամանակի Պատրիարքական փոխանորդն Հոգեւոյս Տ. Կարապետ վարդ. Սերովբեան խառն ժողովոյ կողմէ որոշուեց էլինել գործադիր որոշմանց ազգային Կեդր. վարչութեան, և Պատրիարքական ընտրութեան վերաբերեալ գործողութիւնքն կատարել է կրկին անգամ թէ՛ հոգեւոյս Իշխոտիոս Պատրիարքի և թէ Սրբմեան Սրբադանի ի Պատրիարքութիւն ընտրութեանց առթիւ, ինչպէս կը ցուցնեն պաշտօնական արձանագրութիւնք Ազգ. Պատրիարքարանի և թղթակցութիւնք ընդ Բ. դրան։

Նկատելով որ Տ. Կարապետ վարդապետ Սերովբեան, փոխանորդն Պատրիարքական, սոյն ընտրական գործողութիւնքն կատարել է իբրեւ սոսկ Պատրիարքական փոխանորդ, առանց Տեղապահի անունն կրելոյ, Կրօնական ժողովս միաձայնութեամբ կառաջարկէ որ և այս անգամ Պատրիարքական Փոխանորդն Տ. Դէորդ Ծ. վարդապետ Ռուստուելեան նմանօրինակ պաշտօն վարէ, և գրուի սու Բ. Գրուէ, որ նա ընտրական գործողութեանց և վարչական ընթացիկ որոշմանց գործադիր և միջնորդն լինի ընդ մէջ Բ. Դրան և Ազգին, առանց Տեղապահի անունն կրելոյ։

Կրօնական ժողովս սոյն միաձայն առաջարկութիւնը կ'ընէ այն միակ պատճառաւ որ հարկ կը դադարի Պատրիարքական ընտրութիւնն կատարել տալ մինչեւ մէկ ամիս ժամանակամիջոցի մէջ, ազգային Բնդհանուր ժողովոյ բացման ժամանակ օրակարգին մէջ միակ խնդիր

լինելով Պատրիարքի ընտրութիւնն, և մինչ ի նոյն ժամանակ կատարուին ընտրական գործողութիւնք, որք նախատեսեալ են ի Սահմանադրութեան անդ։

Ետոյ այսօրիկ խառն ժողովը, Պատր. Գեր. Փոխանորդն հրաւիրելով պաշտօնապէս ծանոյց ժողովին որոշումը, և յայտնեց թէ Ազգ. վարչութիւնը դուրս է իւր պաշտօնականութեան, և իւր գոհունակութեան նոր փորձ մ'եւս կ'ընծայէ այսպիսի կարեւոր պաշտօն մը յանձնելով, և կար ու զօրութիւն մաղթեց։ Գեր. Փոխանորդը շնորհակալութիւն յայտնեց ժողովին առ ինքն ցուցած վստահութեանն համար, և յայտարարեց թէ, ինչպէս ասկէ առաջ իւր կարողութեան չափով ծառայած է ազգին ու եկեղեցւոյն, նոյնպէս և յայսմ հետէ պատրաստ է ծառայելու։

Բաղ. և Կրօն. ժողովներու անդամոց ստորագրութեամբ և ժողովոց կնիքներով տեղեկագիր մը (մաղղութեան) պիտի ղրկուի առ Բ. Դուռն, վարչութեան սոյն որոշումը ծանուցանող։ Այսուհետեւ Բ. Դուռնը ղրկուելիք Թագրիկները Պատր. Փոխանորդի կնիքը պիտի կրեն։

Բաղ. ժողովն երէկ որոշեց որ վսեմ. Միքայէլ էֆ. Մամիկոնեան՝ Բ. Դրան նախարարաց, բարձրատիճան անձանց և օտարազգի ու ազգային բժշկաց, և Պատր. Փոխանորդն ալ՝ Բաղ. ժողովոյ անդամ Պապոյեան Պապի և Քիւրք. ճիւղանեան Կարապետ էֆէնտիսերու հետ՝ կրօնական հասարակութեանց զուգնեցուն մատուցանեն այն երախտագիտական շնորհակալութիւնները, զորս Հոգեւոյս Ս. Պատրիարք Հայրը կատարած էր իւր հրաժարագրոյն մէջ։

Հասարակութեան մէջ պրոյց կը սլուող թէ անցեալ շաբթու չորեքշաբթի կամ հինգշաբթի օրն բարձրատիճան եկեղեցականաց ստորագրութեամբ նախաժողովներ է առ Հոգեւոյս Ս. Պատրիարքն, որ չափազանց յուզուեց է առնոր պարունակութեան վրայ։ Նամա մակաղորդ կ'ըսեն եղբր թէ, պէտք է որ Ն. Սրբադանութիւնն առանց կեղծիքի և անկեղծաբար հրաժարի Պատրիարքական պաշտօնէ, զի եկեղեցւոյ և ազգին օգուտն այնպէս կը պահանջէ։

Նկատելով որ այսպիսի պրոյց մը կրնայ մեծ արատ բերել ամբողջ կրօնականաց դասուն, մեք կը պահանջենք ազգային վարչութեանէ, որ եթէ ստոյգ է, երեւան հանուի այդ նամակն և առնոր հեղինակներն յայտնուին։

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

— 0 —

Երէկ ծանուցինք թէ, Հանրային կրթական նախարար Մուսթաֆա փաշայի նախագահութեամբ մասնախումբ մը կազմուած էր, վերջին տեղեկութեանց նայելով, այս մասնախումբն նպատակն է հանրային կրթութեան ծառայման միջոցներն ուսումնասիրել այն կարեւոր հասութիւնը համեմատ, որը վերջերս դրուեցան հանրային կրթական նախարարութեան տրամադրութեան ներքեւ։

Թարիք՝ իւր երէկի խմբագրական յօդուածին մէջ՝ այս խնդրոյն վրայ խօսելով կը պնդէ վերականգնանք այն Օսմ. Ակադեմիայն, որ երջանկայիշատակ Իշխոտ փաշայի Մեծ-Եպարքոսութեան օրով հաստատուած և սակայն այս մեծանուն պետական մարդուն մահուանէն յետոյ ի բաց թողուած էր։ Թուրքերէն լեզուն, կը դիտէ Թարիք, կանոնաւորուելու պէտք

ունի, որպէս զի արդեւ մը չլինի
Հանրային կրթութեան և գիտու-
թեանց ծառայման:

— Նախընթաց օրը միջօրէին
յետոյ անդիակաւ դեպքանատան
մատրանապետ Տ. Վաչինկիմոն դե-
պքանատան Ա. քարտուղար Պ. Բէ-
նրտիկի նորածին դուստրը մկրտեց
Յորդանանու ջրով, զոր Ուորտ ծո-
վապետը բերած էր իւր հետ Յոր-
դանան գետէն: Տիկին Ուինտէմ
և Տիկին Կոչէն և Պ. Հարտինքս
կնքահայր եղան:

— Աւողջապահական խորհուրդը
նախընթաց օրն արտասովոր նիստ
գումարելով, խորհրդակցեցաւ այն
տնօրինութեանց վրայ, զորս հարկ
պիտի լինի ձեռք առնուլ փարիզի
մէջ տիրող հնախառն գերծ պա-
հելու համար զթուրքիա: Երկար
վիճաբանութենէ մը յետոյ, որոշ-
ուեցաւ Վառնայէն և Օտէսայէն ե-
կող շոգենաւերը փոխանակ Յի 10
օր և Սէփաստոփոլէն եկող շոգե-
նաւերը Յ օր քարանձինայի են-
թարկել:

— Գերմանացի ծովային սպայ
Սթարիս փաշա, որ Օսմ. կառավա-
րութեան ծառայութեան մէջ մը-
տած է, ռազմական փոխադրու-
թեանց խնդիրը քննելու, կեցող
փոխադրանաւերը նորոգել տալու
և միանգամայն օտար շոգենաւա-
կան ընկերութեանց հետ պայմա-
նագրեր կնքելու պաշտօնն ստանձ-
նած է: Սթարիս փաշա պիտի քննէ
նաև թէ Մահաբադի ընկերութեան
շոգենաւ.ք մինչեւ ո՞ր աստիճան
կրնան օգտակար լինել իբրեւ պա-
տերադմական փոխադրանաւ:

— Յայտնի է թէ Հանրային նա-
ւագնացատին մէջ քարտուղար շի-
նելու ծրագիր մը կայ, որոյ ծախ-
քը պիտի հայթայթուի բնակչաց
վրայ դրուած բացառիկ տուրքով
մը: Հանրային մէջ հաստատեալ օ-
տարադրի վաճառականք չուղելով
վճարել այս տուրքը, մաքսական
վարչութիւնը տեղական իշխանու-
թեանց հրամանաւ թող չէ տը-
ուեր որ օտար վաճառականաց հա-
կերը քարտուղար վրայ հանուին,
այլ հրաման ըրեր է որ քաղաքին
ծայրը գտնուող քարանձինայի կա-
յարանին նաւամատոյցն հանուին:

Հիւպատոսք բողոքելով այս ան-
ընդունեան դէմ, իշխանութիւնը
ետ առեր են զայն, և խնդիրը բա-
րեկամարար կարգադրուել է, ըստ
որում վաճառականք վերջապէս
յանձն առեր են մասնակցել այն
կամաւոր հանդանակութեան, որ
պիտի լինի նպատակ նոր նաւահան-
գատին շինութեանց:

— Լրագիրք կը ծանուցանեն թէ
Բ. Գուռն ևս պիտի մասնակցել Ափ-
րիկեան դեպքանախորհրդոյ, որ
նոյ. 13ին պիտի գումարի ի Պէրլին:
— Պերկրատէն եկած վերջին լը-
րոց նայելով գաղթականաց խնդ-
րոյն մէջ Սերպիոյ և Պուլըարիոյ
միջեւ ծագած վէճն, որ դիւանա-
դիտական յարաբերութեանց խըղ-
ման տուիթ եղած էր, կարգադ-
րուելու ճանքուն մէջ մտած է:

— Արքունի փողբանոցին մէջ
պատահած գողութեան խնդիրը
քննելու համար առեւտրական և
երկրագործական պաշտօնատան
տնօրէն Գուլումէան Պետրոս է-
ֆէնտիկի նախագահութեամբ կազմ-
եալ յանձնախումբը նախընթաց օ-
րը դարձեալ գումարեցաւ արքու-
նի փողբանոցին մէջ:

— Երէկ թէրճէմանը Հագիրգալէն
առնելով ծանուցած էինք թէ Հոյան-
տական նորընտրութեան Պ. Թէթա
նախընթաց օրը վեհ. Սուլթա-
նին ներկայացած էր: Սալայի վեր-
ջին տեղեկութեանց նայելով, վսեմ
դեպքանը դեռ այսօր իւր դեպքա-
նական վկայագրերը Ն. Կ. վեհա-
փառութեան ներկայելու պատիւ
պիտի ունենայ:

— Վիէնայի լրագիրք կը ծա-
նուցանեն թէ Վիէնայի Օսմ. դեա-
պան Սաատուլազ փաշա այս պա-
հուս դեռ ինչպէս կը գտնուի, և
արեւելեան երկաթուղեաց միաց-
ման խնդրոյն նկատմամբ կ'երեւի
թէ նոր հրահանգաց կ'սպասէ Բ.
Գուռնէն:

— Վիէնայի լրագիրք կը ծա-
նուցանեն թէ, Նիշի և Ավրոյնայի
միջեւ սերպիական երկաթուղւոյ
շինութիւնը մինչեւ տարւոյս վերջը
պիտի աւարտի:

— Հայկականներու խնդիրը միան-
գամ ընդ միշտ կարգադրելու հա-
մար ելմտական նախադրութեան

պատրաստած ծրագիրը Պետական
խորհրդոյ հաւանութիւնն ստացած
լինելով, այժմ նախարարաց խոր-
հրդոյ առջեւ կը գտնուի: Ըստ այս
ծրագրին, հայկականներու փոխարէն
Դաւադէլ Բահէլէն անուամբ մուր-
հակներ պիտի տրուին, որը անցեալ
տարիներու յետեւալ տուրքերէն
պիտի վճարուին:

— Նէոլոգոս լրագիրք կ'ըսէ թէ
Բերայի քաղաքական ախմայ մէջ
զրոյց կայ թէ Ֆրանսական դեպքան
տը Նոյալ մարտին, որ նախընթաց
օրը Ֆրանսա ուղեւորեցաւ, ոչ եւս
մայրաքաղաք պիտի վերադառնայ,
և Մատրիտի դեպքան պիտի ան-
ուանի:

— Կը հաւատան թէ, բարձրատի-
ճան պաշտօնատար մը Հալէպ պիտի
երթայ ի մօտոյ քննելու համար այն
գանգատները, զորս նոյն նահանգի
գլխաւոր պաշտօնատարը ոմանք կ'ընեն
ընդդէմ կուսակալ ձէմիլ փաշայի:

— Վոլոսի Թէոալի լրագիրք կը ծա-
նուցանէ թէ, 400 գերմանացի դադ-
թական ընտանիք, որք ցարդ Տոպու-
ճայի մէջ գետեղուած էին, ի մօտոյ
Թեսալիա կ'սպասուին: Աստիճմէ 60 ը
Խրիթաքի էֆ. Ջորաֆոսի հետ հա-
մաձայնք են Թեսալիոյ մէջ նորա ու-
նեցած հողերը մշակելու համար: Ու-
րի ընտանիքներ ալ միեւնոյն նպատա-
կաւ կարգադրութիւններ կ'ընեն Պ.
Մալոկորտայի և ուրիշ կալուածա-
տեարց հետ: Սոյն կալուածատեարք
պիտի հողան դերմանացի գաղթական-
նաց փոխադրութեան ծախքը:

— Պ. Խոկար Վիսնիդի մէկ տեղե-
կագրին նայելով, մարտ 3 էն մինչեւ 3
յունիս, 23,000 երկրպագական ռակոյ
արժողութեամբ հելլենական ծխախոտ
ներմուծուել է յնդիպատոս, որ այս հաշ-
ուով տարին 1,580,000 հոսա ծխախոտ
կը ներմուծուի: Ներածութիւնն անդա-
դար կ'աւելնայ:

— Սթամբուլ կը ծանուցանէ թէ
կայսերական կառավարութիւնն այս
պահուս 100,000 ռակոյ փոխառութեան
մը վրայ կը բանակցի՝ ոչխարաց տուրքը
երաշխաւորութիւն տալով:

— Վիէնայէն Գորէսթոնտան Բուի-
թիք լրագիրք կը հերքէ իւր տուած այն
լուրը թէ, Ալաշկերտի դաւառակէն
բազմութիւն Հայ ընտանիքներ Ռուսիա
դադթելու կը պատրաստուէին: Մեզ
կը հաւատան թէ, կը յարէ Վիէնական
թերթին, ունիւղէ է այն լուրը թէ, այս

Հայ ընտանիքներ՝ Օսմ. իշխանութեանց
կարծեցեալ հարստահարութեանց պատ-
ճառաւ՝ որոշեր են դադթել:

ՀԵՌԱԳԻՐ

Լոնտոն 11 նոյ.
Արտաքին գործոց նախարար Լորտ
Կրանվիլ Երէկ իրիկուն Քաղաքապետ
Լորտին խնդրեցին մէջ բանախօսութիւն
մ'ընելով, բողոքեց Ֆրանսական լրագ-
րաց այն աւարկութեան դէմ թէ, Անդ-
լիա Ֆրանսայի և Չինաստանի միջեւ
պատերազմի երկարաձգման կը բաղ-
ձայ: Յայտարարեց որ ընդհակառակն
Անդլիա պատրաստ է իսկոյն իւր միջ-
նորդութիւնն առաջարկել, երբ երկու
ազգերն ալ խնդրեն իրմէ:

Պուլքըէ 11 նոյ.
Ռումանիոյ Թաղաւորն ու Թագու-
հին Բէշթա ուղեւորեցան այցելութիւն
տալու Աւստրիոյ կայսեր:

Լոնտոն 11 նոյ.
Յրեւիթիսանական ժողովը երրորդ
ընթերցմամբ ընդունեց ընտրական բա-
րենորոգման ծրագիրը:

Փարիզ 12 նոյ.
Երկուշաբթի օրը քուէրայէն մեռնող-
ներուն թիւն է 98, հիւանդանոցներն
եւս ի հաշիւ առնելով: Իսկ երեքշաբթի
օրը մեռնողներուն ծանօթ թիւն է 45:
Գահերէ 8 նոյ.

Սըր Իվլին Պէյրիսի Տոնկոյայէն Ուս-
լուի դորաւարէն հեռադիր մ'ստացած է
ծանուցանող թէ, բնու չեն հաստատ-
ուած այն դրոյցները թէ Կորտոն դորա-
վարը գերի բռնուելու և խարդուքա-
ղաքն առնուելու և ապստամբներէն:

Ապստամբ Գորչամպուտի մէջ համա-
խառնած են, որ խարդուքի հիւսի-
սային կողմը կը գտնուի: Անդլոյ դոր-
քերը մեծ դժուարութեանց կը հանդի-
պին: Սմայիլի ջրվէժներն անցնելու
համար յառաջ խաղացութիւնը չատ
յամր է և համոզում կայ թէ ընդհ. յա-
ռաջ խաղացութիւնը դեկտեմբերի վեր-
ջէն առաջ չկրնար տեղի ունենալ:

ԱԶԴ

Շատ տարիներէ ի վեր ազգային
նշանաւոր վարժարանաց մէջ պաշ-
տօն վարող հմուտ և փորձառու
կառավարիչ մը, կրփայտորի՝ թէ
մասնաւոր և թէ Ազգ. վարժարա-
նաց մէջ պաշտօն վարել: Մանրա-
մասն տեղեկութեանց համար դի-
մել Բուրաստան Մանկանցդի խըմ-
բագրատներ, Պոլիս, Լակի Զապ-
թիյէ ճառագործի թիւ 63:

անոր . . . սակայն պարունակին, կոմունիստներ կամ մար-
գիզուհին մանչ տղոց դպրոցին աշխարհագրական քար-
տէս մը, իսկ ազգային դպրոցին համար դրբեր նուիրեր
է: Ահաւասիկ մեր բարքերը:

— Բայց մեր բարքերը ազնիւ են:

— Ընտանեաց զաւակներ, ամուսնացեալ անձինք
իսկ, այս տեսակ արարածներու համար ինքզինքնին կը
կործանեն:

— Այդ մարդիկները անասուններ ըլլալու են:

— Ահ, այո, այո, այնպէս են:

— Երէկ մարդիկուհի մ'էր որ զմեզ կը խնդացնէր և
իւր զարգերովը կը շտայնէր մեր աչքերը, վաղը պարո-
նուհի կամ կոմունիստ մը պիտի լինի: Այս տեսակ ապա-
կանեալ կիները մեզի նման պարկեշտ կիները կը խան-
դարեն:

Ահաւասիկ հէք Լիւսիի նկատմամբ եղած խորհրդա-
ծովութիւնները: Ինչպէս կերեւի պարունին խօսքերը զոր
սպասաւորները աստ անք հաշակած էին, իրենց արդիւնք-
ները ցոյց տուած էին արդէն:

Մարգիզուհին ամեն տեսակ խօսակցութեան նիւթ
եղաւ ժամանակ մը: Անարդանաց արհամարհանաց խօս-
քեր գլխութեան բաւ մը չկար բնաւ. սա-
կայն նա խելագար էր ինչ փոյթ, ամենքն անգութ ե-
ղան:

Սակայն ամեն բան կանցնի կը մոռցուի. երկու շա-
բաթ վերջը Բամառանտ մարգիզուհւոյն՝ հէք Լիւսիի
վրայ չէր խօսուեր ալ ևս:

այլ ճամբորդութեան կառք մը, լայն, հաստատուն և
միանգամայն թեթեւ, կառավարներ նոյն անձն է. միայն
փոխանակ մէկ ձիու երկու ձի կը կրէր, երկուքն ալ փա-
ռաւոր և արագընթաց:

Երաւայները ազնիւ տղթթօր Շարրօնօն դիմաւորե-
ցին և զայն չընդադատեցին մինչեւ դռան սեւը, ուր կըս-
պասէր Պ. տը Սիմէզ:

— Պ. Բժիշկ, ըսաւ պարոնը, սպասելու պէտք չու-
նինք բնաւ, ամեն բան պատրաստ է: Ձեր պահօժու կինը
ժամ մը առաջ Խոթրօթակով կերաւ և սիրով հազուե-
ցաւ:

— Լաւ, լաւ, շատ լաւ պարոն:

Պարոնը հրաման մը տուաւ:

Անմիջապէս ծառայները անտուկները առին կառքը
դրին:

Բիշ մը վերջը մարգիզուհին թեւը մտաւ այն կնոջ,
որ սպասուհի, պահապանի և քիչ մը վերջն ալ մանկա-
բարձի պաշտօն պիտի վարէր անոր քով: Մարգիզը հան-
դարտութեամբ քալեց, անուշ դէմքով, և նոր թագա-
կիւր մանկահասակ թագուհւոյ մը վեհ կերպարանքով:

Անիկա կը հետեւէր ճիշտ մանկան մը նման, որուն
երկար ատենէ ի վեր ուղած մէկ խաղալիկը խոտացած
էին:

Մարգիզուհին պարոնին, կեղծ Բժիշկին և անոր
ծառայներուն առջեւէն անցնելու տտեն, կանկ առաւ,
առանց ճանչնալու անոնց նայեցաւ, գլխի շարժմամբ մը
մեքենայաբար բարեւեց և ժպտեցաւ:

Սակայն անոր ժպտին մէջ տխուր և վշտագին բան

ՏՕՐԹԻՈՐ Ե. ԱՅՎԱԶԱՆ
Մասնագետ հիմնադրամի համար
նանց և ուղարկող

Կը դառնայի ամեն օր ժամը 7
էն մինչև 11 Պոլիս Եֆէն-ճամբի մէջ
կայանքակալ հիմնադրամի գիւմար
նոր խորքի գեղարար, իսկ կիւ-
րակէ օրերը կէս օրէն վերջը Բերա
Ասլան փողոց թիւ 1 իւր տունը :

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՅ

ՊԱՏԵՐԱՐԱՐ
Բ. ՏՊԱՐԱՐԱՐ
Թարգմանի ԿԱՐԱՊԵՏ Ս. ԻՌԻՆԻՃԱՆ

Իօթէն-Աիւ գաղղիացի մեծանուն վի-
պասանին այն նշանակող զորքը, զոր
Մասիսի Մեծ Նախագիր Կ. Ս. Իսթիւ-
ճեան էֆէնտի, տակէջ 18 տարի առաջ
թարգմանած և իւր թերթին Մասիսի
միջոցաւ հրատարակելէ յետոյ՝ զստ եւս
ուղարկած էր, ժամանակէ մը ի վեր
ուղարկած լինելով, այս անգամ Մեծ-
Թարգմանիչը կրկին աչքէ անցուցած,
լեզուն մարտնչեալ և ոճերու գե-
ղեցիկ բացատրութեանց մեծ խնամք
տարած և մասնաւոր պայմանաւ մը մեզ
յանձնած է, երկրորդ անգամ տպագ-
րել պատկերազարդ :

ԹԱՓԱՌԱԿԱՆ ՀՐԵԱՅ 1800 մեծա-
դիր էրէնի մաս, 4 ընդարձակ հատրի
պիտի բաղկանայ, մարտի թղթի վրայ
գեղեցիկ տպագրութեամբ :

Այնպէս զորքը պիտի պարունակէ
գաղղիէն ընտիր տպագրութիւնէ մը
ընդորինակեալ և մասնաւոր խնամք
մարտնչեալ 1800 ի մօտ գեղեցիկ պատ-
կերք, և բազմի տառնայ, 60 ընդարձակ
մեծ տպի և ընտիր պատկերներ, որը
մարտի թղթի վրայ զստ տպագրութեամբ
պիտի դիտարկուին զօրօն մէջ :

Առաջին հատրոյ թափանցազարդու-
թեան դինն է 25 ռ. Գաւառաց համար
30 ռ. Եֆէն մի թերթին 50 փարս :

Կամանորք գրուի կարելի է Պոլիս,
Եսթի Զապիկէ ճառարի թիւ 63, Բու-
րստույն Մանկանցի խմբագրատունը :

ՊԱՐԶ ՕՐԱՅՈՅՑ
1883 Տարւոյ

Սեփականութիւն
Խ. Փրկի Ազգ. Հիմնադրամի
Գին Մէկ գահեկան

Կը գտնուի ի Մեծ Նոր խան,
միջնայարկ թիւ 19 Հիմնադրամի
Հոգաւարութեան գրասենեակը
և ըստ հայ գրովածաւայ ըով :

ԼՍՎԸՆԻՐ ՏԵ ՖԱՄԻՅԱ

(ԸՆՏԱՆԵԱՅ ԱՊԱՐԱՐԱՐ)
ԳՐԱՐԱՐԱՐ ԱՊԱՐԱՐԱՐԱՐ
ԸՆԴԵՐԱՐԱՐԱՐ

Կարգաւոր ըստ հրամանագրին 22 յուն-
վարի 1888 Գաղղիոյ կառավարութեան
կէրէն-Եֆէն Եֆէն-Եֆէն, Լէն (Պոլիս-
61 Ու-Տէ Լ-Ու-Եֆէն-Եֆէն)

**Ապահովեալ գրամագրութիւն
35 ՄԻՆԻՈՆ ՖԱՄԻՅԱ**

Յիշեալ ընկերութիւնն իւր ա-
պահոված գրամագրութեան զիմեակա-
նութեան ձեռով հաւանական շահույթ
բաշխմամբ կը վճարէ իւր բաժա-
նորդաց :

Մտնարտուն տեղեկութեանց
համար գիւմար ամ ընդ հանուր ներ-
կայացուցիչ թուրքից Ե. Գ. Եֆ-
ֆէնտի, Պոլիս-Գաւառ, Կ. Պոլիս
Ներկայացուցիչ ի Պոլիս Ե.
Եֆ. Պոլիստի :

Ներկայացուցիչներ կը ընդունին
թուրքից գիւմար քաղաքացի մէջ,
գրեւոր ընդհ. ներկայացուցիչն ըն-
կերութեան ի Կ. Պոլիս :

**ԿՈՆՏԵՆՏԻՆՈՒԼԱՐ
ԲԱՌԱՐԵՆ**

ՖՈՒՆԴԱՄԵՆՏ Ի ՔՈՆՏԵՆՏԻՆ
Աշխատանքորդ
ՄԵՆՏԵՆՏ ԵՆՏԵՆՏ ԵՆՏԵՆՏ

Պաշտօնեայ Հատարակաց կրթութեան
Գրաքննութեան անկիւն
Հրատարակիչ Գրէֆէն Պաշտօնեայ

Այս բառարանն, պարունակած ար-
եւտական և գիտական բառերու հո-
լով լինելով, բացատրութեանց յստա-
կութեամբ իւր տեղեկութեան մէջ առաջինը
կը համարուի : Այն զորքը ցարգ հը-
րատարակուած Զրահեղին-Փարսիէն
բառագրոց վրայ առ առաւելու յիշեն
այ ունի որ թուրք առաւելու արեւած
բացատրութիւններն լատին տառերով
եւս նշանակուած են անոր մէջ, մաս-
նաւորապէս ի վերջութեան օտարազ-
նաց :

Մասնաւոր խնամքով, գեղեցիկ և
մաքուր տպագրութեամբ տեսար-
անար ի յայ կ'ընծայուի Արտանա տը-
պարանէն :

Առաջին հատրոյ որ երեսուն երկու
երեսներով երեսուն և մէկ տեսարակ-
ներէ բաղկանայ է՝ անոր առ տեսար
հրատարակութեան յետոյ կ'ազմուած կը
վաճառուի ի գին 60 գահ. արծաթ :

Ի. հատրոյն 19 քորք տեսարն եւս
հրատարակուած է և կը վաճառուի
ի գին 2 գահ. արծ. իւրաքանչիւրն :

Ի. հատրոյն 15 քորք տեսարն հրատա-
րակուած լինելով թափանցազարդու-
թիւնը, փոխուած է :

ԳՐԱՎԱՅԱՌ-ԹՂԹՂԱՅԱՌ
Ե. ԱՐԱՐԱՐԱՐ ԵՆՏԵՆՏ

Պատիւ ունին ծանուցանել ար-
գոյ հատարակութեան և բոլոր գը-
րատարակութեան թէ, միակ տեսար-
կայն լինելով Ու. Յ. Պէրպէրեան է-
ֆէնտի բոլոր գործող, զինք փո-
փոքրներն կը հրատարակին զինք
իւրեանց վաճառատունն որ ի Պո-
լիս Պաշտօն-Գաւառ Համալսել ճառ-
արան թիւ 34 :

Ու. Յ. Պէրպէրեան Էֆ. Գոր- ծերը	15
Առաջին Տիւրք. ք. (միայն 1 օ- րինակ մնացած)	20
Գաղղիական Տիւրք. ք. թիւ	7 1/2
Հերման և Տորթիէ Լա թղթա- թանկագ	40
Հերման և Տորթիէ Լա կապեալ	43
Երկու բանալի տառերով	3
Փոքրագրութեան Զրահեղիններն	4
Երեք բանալի տառերով ի մի կապուած	40

**ԱԶԳ.
ՀԱՅ ՎԱՅՈՒՍՏՈՒՆ
ՆՊԱՐԱՐԱՐԱՐ**

Պաշտօն-Գաւառ Թափալ փողոց թիւ 39
միջոց զիմ ան. զիմ տպարանին

Մ. Հ. Տեօֆիլեանի վաճա-
ռատան մէջ կը գտնուին նորար-
գիւնաց փաթեթեայ ամեն տեսակ
պարունքներ, օրօքիսիք եւս խաչ-
վէ՝ տպարանն, լատ. եւ ընտրու-
ղոյն (Մարթինիքս). չտարք
Թրիէսթի, Մարտիկոյ և Հօլան-
տայի, այլապէս տեսակ ընտր-
մուցիներէ զատ, Ֆրանսական
բուն Ֆարսիէ. Միլիթի թարմի զ
Նորօյիլ և Շէնօփոյ մարտն ու
Հէրիէ. Բրիւն՝ Մախուս և Բի-
զան տաշին կարգի. անուշեղե-
նի և խմորեղեղի յատուկ յատ-
գոյն ալիւրներ. Գանտիոյ և Այ-
վալըրի ընտիր աճառ. քաղ. ձեթ.
քաղիւղ (կաղ) և ի մի բան, այն
վաճառատան մէջ կը ծախուի իւր
ամեն տեսակներով լատ. ալիւրն
այն պիտանի բաներու. օրք ա-
ռեւ տրական օտն ճիւղին կը վե-
րարկուին :

Գիները զօհարուցիլ են :
ԱՊԱՐԱՐԱՐ ԶԵՆՏ

ՓՈՒՆԴԱՐԱՐԱՐ

Կառքաւոր Լալէի ճամբի գէմ
թիւ 15 մի նոր գեղարար բաց-
առած է, որ գեղարար կը պատ-
րաստան փաթեթով եւ մասնա-
ւոր խնամով, կը գտնուին նաեւ
Եւրոպայէ եկած ամեն տեսակ
պարունք գեղեր հատուկ կամ
որ եւ իցէ քանակութեամբ, զո-
րքա նշանաւոր գործարաններէ
ուղղակի բերել կուտայ իւր
անուան :

Այն գեղարարն բացաւ մը
յոյժ օգտակար ծառայութիւն
մ'է հատարակութեան, մասնա-
ւոր. նիւթական մեծ շահարե-
րութեան ամեն անոց օրք իրենց
վնասածն իւրապէս գտնուել հա-
մար գաղափարատուած են հե-
ռուոր տեղեր գիւմար :

Պատուարման յաճախորդ-
ները գտնուց չափաւորութեան հետ
գեղարարն ընտրութեամբ գոհա-
ցրեն իրեն տպարանը ընտրու
այն Տ. Ալիւրեղեան գեղարար-
նը, որ երկու տարիներէ ի վեր
հաշտակար եղած է Եֆէն-ճամբի
Թափալանի գէմ՝ այս անգամ
ամբողջութեամբ փոխադրուած է
Կառքաւոր Լալէի ճամբի գէմ թիւ 15 :

Այն փոխադրութեան տա-
լիս Եւրոպայէ բերել տուած է
խաւ Եւրոպայէ հանդարտ ջրեր,
Պորտիլ և Մալալայի գինիներ,
զանազան ըմպելիք, անուշա-
հատ, և այլն և այլն :

Նշանաւոր է միանգամայն
այն գեղարարն իւր ջիւն իւրի
մասնաւորութեամբ, եւ իրեն յաճա-
խորդը զմոյլած են ապրանքայ
ընտրութեան, մաքրութեան եւ
զնոց չափաւորութեան :

Յիշեալ գեղարարն միշտ կը
յաճախեն ճարտար և հաշտակ-
ար բժիշկներ, խմորեղեղ բժիշկ-
ներու համար ալ պէտք է լաւ
տրուի ժամանակին :

Ղալաթիա հանրածանօթ վա-
ճառական Միւնստեան Էֆէնտի
որդի Տօրթիէ Միւնստեան Էֆէն-
տի բարեհաճած է արդէն ուր-
աւթ օրեր ձերբարար գործունէ
տպարաններն :

Ա. Զ. Դ.
Լրացիւր ձեռքէ կը ծախուի
նաեւ Պաշտօն-Գաւառ ջրալիւծաւ
Պողոս և Յակոբ տպարանն խա-
նութիւն :

մը, անոր կերպարանքին վրայ այնքան խորին վիշտ մը
նկարուած էր, որ տարանք, ծառայները և նոյն իսկ Պէ-
ռօ. չարափառաց յուզուեցան :

Մարդ այնպէս կը կարծէր թէ գ. Ժ. Բազդ. կինը իւր
ճակատագիրը գաղափարով իւր գահեղեղներէն ներսէ կը
խնդրէր : Աւագ, անոր բազդը վաճառած էր և պիտի
կատարուէր : Աղանին անդիմեղութեամբ ծանկը լինած էր :

Անպաւ անոնց առջեւն ուրիշներն ալ լուին անոր
հեռուեցան : Երբ մարդիկուհին զգաց որ արեւակաւ
ճառագայթներէն գեղը աւրացած էր, տեսակ մը սոս-
կումով, ետ ետ մղուեցաւ : Պահ մը կարծեցին թէ գի-
մադրել կուզէ : Սակայն այնպէս չեղաւ : Ժանին (անգ-
լիացի կինը) միւս թիւէն ալ բռնեցին տիկինը մինչեւ
կուտ յառաջացաւ և մեքենայաբար տանց տրիչի մը
օգնութեան կուտ նստաւ : Պիրէթ անոր բոլոր նստաւ
և Պէռօ անոնց գիւմարը : Դուռը գոցուելուն օրս երկու
կողմի վարդապետները վար լիցեցուց :

Կառքաւոր ճիւղերուն զարկաւ և կուտ անմիջապէս
ճամբայ ելաւ արմին այ :

Ուրեղին անդին տրեւ մարը մտաւ, ճամբան տա-
մայի էր : Կառքաւորն իւր պիտարիւր և թիկնոց հօնեց և
ալիւսակին վրայ նետեց : Աստիկի մարմէ գիւմարի մը
գրաւ գրաւը և ճամբարդի լաթեր հաղաւ :

Փառնաւոր մարդիկուհին դուռն երեւցն երկու
ժամ վերջը գեղեկան տմայացած էր : Դուռները և բոլոր
պատուհանները գոցուած էին :

Խոհարարը, անգլիացի կինը և օրիշ տպարան որ մը
ամենէն առաջ գեղեկէն դուռն ելած էին : Պարտնը և

Կառքաւոր անոր հետեւեցան : Այս վերջերս երկու ձի
լծած էր կառքը : Պ. տը Սիմեղ միւնստեան կը տանէր
հետը, եւ ընտ մարդկային ձայն մը մինչեւ իսկ իւր
խղճին ձայնը չպօսաց երբէք : « Գողը կերթայ » :

Հետեւեալ օր Փոռ-Մոսթի ընտիկը իրարու կը-
սէին :

— Գիտէ՞ք, գեղեկը գող է, մարդ չկայ մէջը :
— Փորիկէն համբաւաւոր բժիշկ մը եկաւ, խելա-
գար կինը տարաւ : ասկայն ոչ Սաբէրեղեղեղի մէջ ոչ
փարիկի տոնջապահական տան մը մէջ չպիտի պահեն
գանձիկ : Կերեւի թէ Անդրիոյ մէջ հօրեղբայր մը ունի որ
զանկաւ ազած է :

— Պարտնը շատ աղէկ վարուէր է : այս աղէկան հա-
մար գործնալի բարութիւն մը ցնուցեր է : և կըրայրը
շատ կը սիրէ եղբւր : Մասնաւոր անոր լալը և հեծեծեղը
տեսեր են : Ինչ բարի, ինչ տղին երկուստար :

— Ինչպէս ալ իրարեւ եմ, զանկաւ ամուսնացեալ կը
կարծէի, ձեռքս կրակը պիտի գնէի : և ասկայն ոչ :
Երեւոյթէն չխաբուին :

Ահ, յոյժապատան իրն մ'էր : այդ կինը ընտ-
րանի մը վրայ չեն կառնուիր : զամենքը կը ծագրեն :
յանգու գին են : և ասկին մարդիկուհի կուտիւ : Ինչ
անպատասխան :

— Ահա ասկի իրաց վիճակը : Թշուառական կինը
բարձր վիճակ մ'ունի : ապաւանքներ ունի : Փարիկի մէջ
պանդակ և զիւղին մէջ գեղեկ : պարտնէր, կուտ հիւ-
մարդկային և երբեմն դրսուհի կը կուտ և մինչեւ իսկ
իշխանու հայ տիտղոս կը կրէ : Դիւղապետը պատիւ կընէ